

Investicijska vlaganja v gospodarstvo v l. 1969

PLAN investicijskih vlaganj v osnovna sredstva v gospodarstvu je za letošnje leto predvideval znatno povečanje in sicer za 26,7%. Predvideni porast pa je močno odstopal od republiškega plana, ki je predvideval le 5,7% več investicij kot v lanskem letu. Gospodarske organizacije so kljub temu planirale tako visoke investicije, ker so osnovna sredstva v občini občutno bolj izrabljena, kot to znaša republiško povprečje. Stopnja sposobnosti aktivnih osnovnih sredstev v letu 1967 je bila v občini Šiška 54%, medtem, ko je bila v ostalih ljubljanskih občinah 58,5%. Še bolj kritična pa je izkoriščenost delovnih priprav (mehanizacija, strojna oprema itd.) v gospodarskih organizacijah občine Šiška, saj

je njihova stopnja sposobnosti v povprečju komaj 38,4%, v ostalih ljubljanskih občinah pa 43,6% oziroma v republiškem povprečju 43,2%. Niso redki primeri gospodarskih organizacij, kjer so njihove delovne priprave odpisane že v višini 70—85%. Lahko nam je razumljivo, da se večina gospodarskih organizacij zaveda svoje slabe opremljenosti, ki je osnovni vzrok nizke produktivnosti in visokih proizvodnih stroškov. Glede na to so visoki plani investicijskih vlaganj, zlasti vlaganj v modernizacijo in boljše tehnologijo, povsem opravičeni.

Tehnična struktura naložb v osnovna sredstva je bila s planom za leto 1968 razporejena takole:

	V tisoč din	Struktura
naložbe v gradbene objekte	58.928	37,1
naložbe v opremo	92.924	58,5
naložbe v zemljišča in ostalo	6.945	4,4
Skupaj	158.797	100

Tehnična struktura ni preveč ugodna; ker je udeležba investicij v gradbene objekte sorazmerno visoka. Na to vpliva predvsem gradnja objektov podjetij Color, Slove-

nija vino in Avtotehna, ki planirajo, da bodo vložila v že lani pričeto gradnjo kar 38 milijonov din. Po virih financiranja investicij je bilo planirano:

	V tisoč din	Struktura %
lastna sredstva	98.626	59,0
domači krediti	64.971	40,9
inozemski krediti	200	0,1

Visoko udeležbo kreditov sta planirali le podjetji Color in Slovenija vino (okoli 40 milijonov din). Z anketo zbrani podatki o

oceni realizacije investicij v letošnjem letu kažejo, da bo plan investicij skoraj v celoti realiziran kakor je razvidno iz naslednjega pregleda:

	V tisoč din	
	ocena realizacije za leto 1968	% izvršitve plana
a) tehnična struktura gradbenih objektov	55.169	93,6
oprema	89.405	96,2
ostalo	6.472	93,2
skupaj	151.046	95,1
b) viri financiranja lastna sredstva	101.681	108,6
krediti	49.365	75,7

Pri letošnjih investicijah bodo torej v znatno večji meri udeležena lastna sredstva gospodarskih organizacij na

račun raznih kreditov, ki bodo nižji za okoli 25%.

Po posameznih panogah so investicije naslednje:

	V tisoč din	
	ocena realizacije za leto 1968	Struktura %
industrija	74.802	49,6
kmetijstvo	380	0,2
gradbeništvo	10.728	7,1
promet	14.289	9,5
trgovina	46.368	30,7
gostinstvo	651	0,4
obrt	2.832	1,9
komunala	996	0,6
skupaj	151.046	100

V industriji izvajajo pomembnejše investicije: Color — nadaljevanje gradnje no-

vih tovarniških prostorov, Lek — rekonstrukcija v obratih Ljubljana in Mengeš,

Plutal — modernizacija strojne opreme ter nakup zemljišča za gradnjo nove tovarne, Celuloza — oprema obrata pinotam, Tovarna dekorativnih tkanin — nadaljevanje rekonstrukcije obrata A, Tekstilna tovarna Medvode — oprema za obrat predilnice, Rašica — nadaljevanje rekonstrukcije obrata v Gameljnah, Pivovarna Union — dokončanje rekonstrukcije in modernizacije pivovarne, Alko — gradnja skladišč in oprema novih polnilnic. V ostalih gospodarskih panogah so bila večja investicijska vlaganja v gradbenem podjetju Megrad — preureditev opekarne Vodice za proizvodnjo penastega betona, Ljubljana-transport — nabava monovalov, avtobusov in tovornjakov kot nadomestilo za dotrajana vozila, Slovenijavino — gradnja in oprema polnilnic za Cokto ter Cocolo, toda te investicije ne bodo izvedene na območju občine Ljubljana-Siška, Avtotehna — gradnja servisa v Dravljah, itd.

mislimo, posebno ob slabi strojni opremi, delovni sili in takratnih možnostih za nabavo reprodukcijskega materiala.

Poleg bojlerjev je podjetje razvijalo tudi druge proizvode, kot električne sušilne peči, namakalne naprave, kate-re je tudi trg sprejel. Vsa proizvodnja je potekala v primitivnih prostorih. V naslednjih letih je proizvodnja naraščala še hitreje. Toda kljub tako povečani proizvodnji v letu 1958 je bila povečana proizvodnja v primerjavi z ustanovitvenim letom 1954 že 40-krat večja, podjetje ni moglo pokrivati vse večjih potreb, skladno s hitrim tempom razvoja stanovanjske izgradnje.

Vzpono z naraščanjem proizvodnje se je dvigala tudi produktivnost dela. Izdelovalni časi so se znižali za več kot štirikrat. Podjetje je naredilo velik korak naprej v organizaciji proizvodnega procesa in celotnega poslovanja. Za to obdobje je važno, da se je podjetje osvobodilo obrtniškega načina proizvodnje.

Da bi povečalo svoje proizvodne zmogljivosti se je kolektiv odločil v letu 1958, da je potrebno za večjo proizvodnjo postaviti ustrežnejše pogoje, od delavniških prostorov, do strojne opreme in moderne tehnologije. Začeli so se časi samoodpovedovanja, kolektiv je zlasti z lastnimi sredstvi, kreditiranjem je bilo minimalno, zgradil nove prostore na Aleševčevi cesti, v katere se preselil leta 1963. V obdobju od 1958. leta do preselitve se je proizvodnja dvigala z vrtoglavo naglico. V tem času je kolektiv sprejel sklep o specializaciji proizvodnje s tem, da se je do maksimuma preorientiral na proizvodnjo bojlerjev. Začelo je močnejše sodelovati s kooperanti. Do tedaj je namreč bojlerje izdeloval izključno v lastnih delavnicah.

Doma osvojene polizdelke od termostatov do grelcev, je kolektiv prenesel v druga podjetja: Iskro, Rade Končar, Eto, Metalflex in Unitas. Zaradi tega je lahko proizvod-

(Nadaljevanje na 12. strani)

Kvalitetneje, več in bolj poceni

LETA 1954 se je iz Tehniškega instituta kovinske industrije LRS ustanovilo podjetje »TIKI«. Že institut se je bavil z izdelavo prototipnih del za industrijo, raznih varilnih naprav, električnih grelnih naprav in elektro opreme za industrijo in celo za široko potrošnjo. Ravno zaradi močne potrebe na trgu po artiklih široke potrošnje, je podjetje po ustanovitvi preusmerilo svoj proizvodni program. Delo je potekalo s priučeno delovno silo ter zastarelo in izrabljeno opremo, katero je dobilo podjetje še kot institut. Pretežni del strojne opreme, ki pa še po kvaliteti ni predstavljala ni-

kakršne vrednosti, je bil star več kot 25 let. Ta del opreme je pri izdelavi prototipnih del še nekako odgovarjal, ker ni bila važna tehnologija, je predstavljal breme za podjetje, ko je pričelo s proizvodnjo za tržišče. Velik del omenjene opreme je bil s dolga leta v pogonu in je bil s požrtvovalnostjo kadra izkoriščen do maksimalnih možnosti. Že prvo leto poslovanja so proizvodni program tvorili električni grelci vode — bojlerji. Začetna proizvodnja je bila primitivna. Toda že v naslednjem letu se je proizvodnja povečala za štirikrat. Kakšen uspeh je to predstavljalo, si lahko samo

